

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

Deres ref. 15/2941

Oslo, 30.09.2015

Høringsvar - Endringer i byggesaksforskriften. Nye krav til sentralt godkjente foretak mv.

Det vises til høringsdokumenter datert 1. juli 2015 om forslag til endringer i byggesaksforskriften.

Norsk Teknologi er en landsforening i NHO, som organiserer de fire bransjeforeningene Heisleverandørenes Forening (HLF), INTEGRA – foreningen for tekniske systemintegratorer, Foreningen for Ventilasjon, Kulde og Energi (VKE) og NELFO – Foreningen for EL og IT-Bedriftene.

Norsk Teknologi og bransjene har 1 700 tekniske entreprenørvirksomheter som medlemmer, som har 33 000 ansatte og over 4 000 løpende lærekontrakter. Medlemmene leverer tekniske installasjoner og entrepriser til private og offentlige kunder, til sektorer som bygg, samferdsel, energiproduksjon og -nett, ekomnett, offshore, verft og industri.

Høringsforslaget inneholder flere momenter og tiltak for å oppnå styrket kvalitet i byggetiltak og for å motvirke arbeidslivskriminalitet, noe vi er svært positive til. Vi er aktive i BAE-næringens ekspertutvalg, som i 2014 på oppdrag fra departementet, utarbeidet rapporten "Enkelt å være seriøs". Et av forslagene i rapporten var å utvide den sentrale godkjenningsordningen med seriøsitetskrav, og i praksis løse innhenting av seriøsitetsopplysninger gjennom bedre samordning av offentlige registre.

Våre kommentarer til forslagene i høringsnotatet er som følger:

Nye seriøsitetskriterier gjennom samordning av offentlige registre

1. *Vi støtter at sentral godkjenning innhenter seriøsitetsopplysninger, som skatte- og avgiftsbetaling, arbeidsgiver- og arbeidstakeropplysninger mv. Forutsetningen er at innhenting av opplysninger realiseres, slik departementet redegjør for i notatet, med informasjonsdeling mellom offentlige instanser, og ikke innebærer merarbeid for foretakene.*
2. Departementet foreslår som frivillig tilleggsopplysning om foretaket er en godkjent opplæringsbedrift. Samtidig påpeker departementet at en slik opplysning har en verdi i vurderingen av foretaket. Det siste er vi helt enig i og vi mener derfor at *det må være en obligatorisk opplysning i den nye ordningen om foretaket er en godkjent opplæringsbedrift.*
3. Vi etterlyser at høringsnotatet redegjør for ambisjon, status og fremdrift i arbeidet med samordning med andre kvalifikasjonsregelverk og -registre.

I rapporten "Enkelt å være seriøs" var det særskilt pekt på hvordan ny sentral godkjenning med seriøsitetskriterier måtte supplere bl.a. El-virksomhetsregisteret. Det presiseres at samordning mellom kvalifikasjonsregelverk ikke betyr at sentral godkjenning skal ta over for andre registre, men derimot være supplement for dokumentasjon av seriøsitetsopplysninger.

Vi er nå usikre på hvordan den nye egenerklæringen om ansvar vil slå ut for foretak som primært er regulert av andre kvalifikasjonsregelverk, men som nå også skal dokumentere seriøsitetsopplysninger som ledd i kvalifisering for oppdrag innen byggsektoren.

Vår holdning er at ny sentral godkjenning, også for disse foretakene, må ha et tilbud for innhenting og dokumentasjon av seriøsitetsopplysninger. Det for å unngå at disse foretakene pålegges økt rapportering og merarbeid ved egenerklæringsløsningen.

Vi ber om et møte med departementet for å diskutere sakskomplekset, ny praksis som skal etableres fra nyttår, og hva som gjøres av samordning på kort og lengre sikt.

4. I lovproposisjon 131L var et viktig element å etablere hjemler for lempende saksbehandlingsregler i byggesak for sentralt godkjente foretak.

Departementet skriver at slike positive virkemidler ikke vurderes i denne høringen. Vi etterlyser likevel fremdrift i arbeidet med å etablere lempende saksbehandlingsregler, noe som kan gjøre sentral godkjenning mer attraktiv for flere foretak.

Endringer i godkjenningssområder

Til forslagene om endringer av godkjenningssområder har vi følgende kommentarer:

5. Vi støtter å ta bort funksjonene *Overordnet ansvar for prosjektering* og *Overordnet ansvar for utførelse*. Begge disse funksjonene skaper i dag problemer ved utførelsen av oppdrag og det er bra at disse funksjonene fjernes.
6. Vi støtter å skille ut/avgrense funksjonene *Prosjektering* og *installasjon av brannalarm* i egne godkjenningssområder. I tidligere regelverk var det også en slik inndeling, og det passer bedre med opparbeidet kompetanse og praksis i foretakene som arbeider med brannalarm.
7. Vi er usikre på konsekvensene av endringene som foreslås knyttet til nødlys og ledesystemer. Vi vil gjerne drøfte dette med departementet før man konkluderer endringer i godkjenningssområder og utformer detaljer i veiledning. Noen av de spørsmål vi sitter med er:
 - a. Hvordan sikre likebehandling av leverandører av hhv. elektriske og etterlysende ledesystemer. Kompetansekravene er forskjellige. Er det formålstjenlig å ha felles krav, eller bør man dele godkjenningen ytterligere opp når man først gjør endringer?
 - b. Ledesystemer og sammenheng med TEK (og veiledningen til TEK), hvor det er behov for klarere og konkurransenøytrale krav knyttet bl.a. til preaksepterte løsninger.
 - c. Hvordan forslaget om å fjerne nødlys fra godkjenningsordningen slår ut. Også her beskriver veiledningen til TEK preaksepterte løsninger. Øvrige regelverk for nødlys har ikke retningslinjer for tekniske løsninger.

- d. Hvordan funksjonen sentral driftsstyring (byggverk i brannklasse 2 og 3) skal ivaretas etter endringen av dagens godkjenningsoverråde o).
8. Vi støtter å dele opp funksjonen *sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner*, både for prosjektering og utførelse. Vi har imidlertid en rekke synspunkter til dette vi gjerne vil drøfte med departementet før man konkluderer endringer i godkjenningsoverråder og utformer detaljer i veiledning. Vi mener at dagens funksjon kan deles i fire funksjoner; 1) sanitærinstallasjoner, 2) slukkeinstallasjoner, 3) energiinstallasjoner og 4) *automatisering og sentral driftskontroll (SD)*, og gjelde både for prosjektering og utførelse.

Sentral driftskontroll (SD), bygningsautomatisering og integrerte tekniske bygningsinstallasjoner (ITB), samt også anlegg for lokal kraftproduksjon, blir viktigere for å møte regelverkets skjerpede energikrav på kostnadsoptimal måte. CO₂-nøytral og effektiv energibruk, godt innemiljø og god driftsøkonomi er hensyn som skal ivaretas i et forutsigbart regelverk. I forslag til nye energiregler 2015 (på høring nå) fremheves nettopp slike tekniske installasjoner som mer prioritert satsingsområde.

Knyttet til de nevnte anlegg for energi og automatisering er det også viktig å ta hensyn til at markedet av kvalifiserte og seriøse tilbydere spenner bredere enn dagens SAK godkjenningsoverordnet. Kvalifiserte foretak er vurdert og godkjent av andre offentlige kvalifikasjonsregelverk og -registre (bl.a. DSB El-virksomhetsregisteret og NKOM autorisasjon for ekomnettinstallasjoner).

Regelverket må legge til rette for god og nøytral konkurranse i sluttbrukermarkedet for energi og automatisering, ved å etablere likeverdige vilkår for konkurranse og markedsadgang for alle kvalifiserte og seriøse bedrifter. Dette er et eksempel vi kan relatere til punkt 3 over, og som viser viktigheten av god samordning av offentlige registre.

9. *Kompetansekravet til prosjekterende i tiltaksklasse 3 for energiinstallasjoner (samt vår foreslåtte nye funksjon automatisering og sentral driftskontroll (SD)) må legges på riktig nivå.* For prosjekterende og kontrollerende for prosjekterende i tiltaksklasse 3 er det i dag krav om å ha utdanning på universitetsnivå som sivilingeniør, master i arkitektur eller tilsvarende grad, samt 8 års praksis. Selv om det understrekes i veiledningen at dette kravet kun er veiledende og ikke kan brukes som rent hjemmelsgrunnlag for å avslå søknad om ansvarsrett, mener vi som representerer bredden av foretak som leverer avanserte tekniske installasjoner at det blir feil å legge kravet i tiltaksklasse 3 til utdanning på sivilingeniørnivå.

Når man skal spesifisere kompetansekrav for de nye funksjonene må kompetansenivået vurderes nøye. Vi mener at det ikke er stor forskjell på tiltaksklasse 2 og 3 når det kommer til hvilken utdanning som kreves for å prosjektere anlegg for energi og automatisering. Vi må også ta hensyn til at prosjektering av slike anlegg i stor grad utføres av entreprenørledet i bransjen, og slik må det også være lagt til rette for i fremtiden.

Vi mener at utdanning fra 2-årig teknisk fagskole og 3-årig bachelor/ingeniør best dekker den teoretiske og praksisnære utdanningen faglig ansvarlig i foretaket må inneha. Videre mener vi den viktigste kompetanseoverføringen skjer ved praksis i bedriften, og er således enig i at krav om flere års praksis vil sørge for dette. Vi mener derfor at kravene til utdanning bør være like for tiltaksklasse 2 og 3, og at ingeniører er godt kvalifisert til å prosjektere og å kontrollere prosjektering av anlegg for energi og automatisering. Teknisk fagskole/bachelor/ingeniør som utdanningsnivå vil for øvrig harmonere med andre

kvalifikasjonsregelverk våre medlemmer forholder seg til i det daglige, når de arbeider med samfunnskritiske installasjoner, infrastruktur og anlegg.

10. Kuldeanlegg og varmepumper blir i dag plassert i tiltaksklasse som følge av ventilasjonsanleggets størrelse og byggets brannklasse, eller antall etasjer. Ingen av disse kriteriene er godt egnet for å klassifisere kuldeanlegg og varmepumper. Vi ber om at kuldeanlegg og varmepumper plasseres i tiltaksklasse basert på en selvstendig vurdering av anleggets kompleksitet, vanskelighetsgrad og/eller konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet.

Avslutning

Vi er grunnleggende positive til foreslåtte tiltak for å oppnå styrket kvalitet i byggetiltak og for å motvirke arbeidslivskriminalitet.

Vi ber om et møte med departementet for å diskutere problemstillingen om hvordan seriøsitetsopplysningene i ny sentral godkjenning kan samordnes for bedrifter som leverer til byggsektoren, men som primært er regulert av andre kvalifikasjonsregelverk. Videre ønsker vi å diskutere hvordan ledesystemer, energi og automatisering bør deles opp og plasseres i godkjenningsordningen, og dessuten sikre at kravene settes med riktig kompetansenivå.

Vi håper på velvillig behandling av vår anmodning om et møte, og kan stille på kort varsel.

Med vennlig hilsen

Norsk Teknologi

Tore Strandskog
Direktør næringspolitikk